No. 1063.

DE TIJD.

NOORD-HOLLANDSCHE COURANT.

Dieu et mon droit.

Deze COURANT verschijnt te AMSTERDAM, Dagelijks, behalve des Zondags. Het abonnement voor 3 maanden is *f* 5,00; voor de buitensteden *f* 6,00; franco door het geheele Rijk. *Brieven, Gelden*, enz. FRANCO te adresseren aan het Bureau dezer COURANT.

ZATURDAG, 9 NOVEMBER.

Advertentien van *Zes* regels en daar beneden worden tegen *f* 1,00 geplaatst; meer dan *Zes* regels tegen 15 cents per regel. — Voor alle advertentien wordt bovendien 35 cents zegelregt betaald. Voor groote letters betaalt men naar de plaatsruimte meer.

AMSTERDAM, 8 November.

Een Naklank op de Verkiezingen.

(*Medegedeeld.*)

VII. *(Slot.)*

Ziedaar nu de oorzaak en de werking van het katholijk element onder de kinderen der aloude Moederkerk verklaard: en de organen der katholijke pers, ofschoon (zoo als nog onlangs is gebleken (1)) ook die niet door geestelijken worden geschreven, schilderen dit in elk nummer, met steeds levendiger verwen. Bij de *Godsdienst* roept men om steun voor de *Maatschappij*, die in gevaar is van te vergaan.

Wat blijft dan over van dat woelen der Jezuiten en die heerschzucht van Rome? Of moeten, als het *geheele volk* met angstige blikken naar de godsdienst als het eenig plegtanker, heenziet, de bedienaren der godsdienst zijn als sprakelooze wezens, die geen geluid kunnen geven? Is het niet veeleer hun pligt, hunne roeping, te verbeteren, te veredelen, op te bouwen, het vuur dat door God ontstoken opvlamt naar den Hemel ter verwarming der ijskoude Maatschappij, te koesteren en te voeden? Want, en dit is kenmerkend bij *deze* opwelling, onze geestelijken, vervuld van het besef hunner roeping, zijn er wel met alle magt op uit om onder ons op te bouwen; maar zij wet n ook dat zij, buiten de openlijke polemiek en controverse, op niemand den invloed kunnen uitoefenen, welke in vorige eeuwen door de wet aan hunnen stand was verleend.

Waarom dan die woedende haat? — of is men dan zóó boos dat men, de zaken kennende zóó als zij zijn, het goede niet kan verdragen? — Maar 's menschen hart, hoe ook geneigd tot het kwade, heeft toch voor al wat goed en voortreffelijk is, nog altijd zijne sympathie behouden. — Of is men, bij alle tijdelijke middelen, bij overwigt in getal, in ambten, studie, rijkdom, en zoo als men gedurig er bij te verstaan geeft, in redelijkheid, zoo zwak, dat men vol vrees uitroept: Rome zal ons vaderland overheerschen?

Een Fransch schrijver, gewagende van de beweegreden der nivelleurs van 1793, copyisten der beeldstormers, om omverre te halen alles wat hooger stond dan hunnen horizont, zegt dat zij dit deden: »*pour detruire autant que possible, le souvenir importun du passé.*" — Het voorledene was een verwijt; maar ook eene bedreiging. — Frankrijk was *royalistisch* door gewoonte en neiging; het moest worden, *republikeinsch*. — Nederland was gedurende 10 Eeuwen *Katholijk;* het moest in de 16e eeuw worden en blijven *Protestantsch*. — Vraag dan niet langer, lezer, of het heil des vaderlands in sommiger bekrompen brein scheen ten val te neigen, als ergens op 't platte land eene glasruit van de Roomsche kerkschuur werd gezet in houten sponning in stede van in 't lood; of dat een paar blaauwe pannen onder de roode die 't lage dak mogten beschutten, gemengd werden; [illegible] het oog der papenjagers, baljuwen en dergelijken, die er wel bij voeren als er boete was te beuren, mogten die kleingeestigheden gelden; maar bij de invoering der plakkaten tegen de »Paepsche stoutichederi," zat een andere geest voor. Het land moest in merg en gebeente zijn en blijken te zijn, *Protestantsch*, opdat men zich nooit meer zoude herinneren dat het *Roomsch* was geweest.

Maar als drie eeuwen sedert over dat protestantsche land zijn voorbij gegaan, hoe kan dan nog in iemands brein het beeld van een gevaar voor het Protestantisme oprijzen?

Ik zoude daarvan de mogelijkheid niet beweren, zoo niet mijne diepe overtuiging zonneklaar werd bewezen, juist door de handelingen van eenige predikanten, en dergenen die hunne ingeving opvolgen.

Die predikanten en derzelver organen, hun woelen en werken, bewijzen elken onpartijdigen ten duidelijkste, dat, na het vestigen des protestantschen elements in deze landen, zich thans een nieuw gevaar heeft opgedaan: de grond ontzinkt aan alle protestantsche belijdenissen, door de overwinningen der filosofie. — En nu ziet in onze bange dagen al het volk uit naar den kant van waar alleen de redding kan komen; filosofen zelven doen dit. Want, geen zich noemend beminnaar der wijsheid, die niet door het onderzoek wenscht te komen tot de vastheid, zekerheid en waarheid; en deze levensbehoeften voor individu en maatschappij door rusteloos zoeken te vinden, is het einddoel der wijsgeerte. Zij zelve, wel is waar, kan het niet bereiken; maar het is opmerkelijk hoevele getuigenissen vóór het Katholicisme, door filosofen reeds in de vorige eeuw (1) en nog dezer dagen, zijn afgelegd.

Als derhalve mannen, overmagtig (volgens hunne eigene organen) in redelijkheid van Godsvereering, in magt, aanzien en rijkdommen; als sterken, die welgewapend hun huis bewaren, ongevergd en gedurig uitroepen: »Nederland is een protestantsch land, Nederland moet zich te weer stellen tegen de Roomsche partij, de Jezuiten, en de overheersching van Rome," dan is niets natuurlijker, dan dat *in dier mannen oog* een gevaar bestaat. En onwillekeurig komt ons Caiphas voor den geest, *die, in volle bewustheid van der Romeinen almagt als wereldveroveraars*, angstig profeteerde: »De Romeinen zullen komen!"

Maar daardoor wordt datgene, wat den oppervlakkigen beschouwer steeds is toegeschenen eene handhaving van verkregene regten, voor den dieper vorschenden opmerker een bewijs van minderheid, dat gevoeld maar steeds bewimpeld wordt door magten, die niet op hun gemak waren tegenover Rome.

Wie ziet in het besluit niet, dat ieder die de zaken met oplettenheid gadeslaat, uit dien haat en dat geweld moet trekken? Hoe heviger sommige Protestanten woeden tegen Rome, dat noch de magt, noch de bedoeling heeft om de Protestanten te belemmeren; tegen de Jezuiten en geestelijken die genoeg te doen hebben met eigene zaken; en tegen ons, die geen anderen kwaad, maar den onzen zoo veel mogelijk goed doen — des te sterker bewijs leveren zij zelven ons voor de grootheid van Rome; en geloofden wij 'er niet aan, zij zouden ons daartoe noodzaken, ondanks ons-zelven.

Dit nu is hunne zaak; het ligt in de natuur der dingen, en is niet anders te maken. *Zij moeten zelven het weten*: hunne taktiek zal te zijner tijd vruchten dragen.

Wat ons betreft, als partij, omdat wij sedert 3 eeuwen zonder gevolg, regtvaardigheid vragen; als staatsburgers uit pligt en uit liefde tot den vaderlandschen grond, ons aansluitende aan de groote beweging ter uitdrijving der wanorde in kerkelijken en burgelijken zin, der wereld berokkend door opstand; het goede onder de onzen met alle kracht bevorderende, zonder onedelen naijver jegens de van ons gescheidenen, laat ons voortgaan op de loopbaan, die ter opbouwing en verbetering dient, zóó zullen wij onze eigene zaken bevorderen, maar ook tevens die van allen, welke op prijs stellen godsdienstzin, zeden, trouw, en daaruit in den regel voortvloeijende welvaart van de hulk des vaderlands, dat is: van alle onze medeburgers zonder onderscheid.

Nederland toch is een land, klein, maar door eendragt groot geworden; een land van handel, landbouw, scheepvaart en fabrieken, dat niet kan bestaan dan door vereenigde krachten, doch waarvan niet alleen de burgertrouw de zenuw is, maar ook godsdienstige overtuiging de ziel.

(1) Zie het gebeurde met de *Univers*.

(1) Zie: *Les Apologistes Involontaires*.

De tegenstand, welken de pausselijke breve in Engeland ontmoet, is zoo plotseling algemeen geworden, dat men, om dien te verklaren, niet alleen mag blijven stilstaan bij het vermoeden, dat velen hun gebrek aan geloof trachten goed te maken met buitensporigen ijver tegen de Katholijken te vertoonen; er moet daarenboven iets zijn in den maatregel zelven, door Pius IX genomen, dat het Anglikanisme zeer verontrust. Hoe anders is het aan te nemen, dat een pausselijk besluit, door de Engelsche wetgeving voorzien, en alzoo gewild, door Engelsche staatsmannen gewenscht en toegejuicht, nu het tot uitwerking komt, zoo eene algemeene woede ontstaan doet, dat in alle steden en van alle protestantsche kansels de oorlog daartegen gepredikt wordt, en men nu reeds begint te vernemen, dat het gepeupel in de city van Londen schandelijke optogten houdt, waarbij de Kardinaal-Aartsbisschop van Westminster, Mgr. Wiseman, in beeldtenis wordt verbrand? Al de door ons opgenoemde oorzaken werken hier zaam om de massa's te fanatiseeren, en de eene zonder de andere zou niet voldoende zijn, om tot zulke buitensporigheden aanleiding te geven, als wij thans in Engeland zien plaats grijpen.

Men behoeft slechts het oog te werpen op de verschillende redevoeringen, predikatien, en adressen, om daarin al dadelijk haat tegen het Katholicisme, gebrek aan geloof, gemaskerd onder eene vertooning van afkeer tegen Rome, en vrees voor de gevolgen van dat pausselijk besluit te ontdekken. En een zeer opmerkingswaardig verschijnsel is het, dat de gematigdste bestrijders van de pausselijke breve juist zijn te zoeken onder de rijen van hen, die nog aan positief geloof hechten; terwijl de hevigste kampvechters, die als het ware geene woorden weten te vinden, om aan hunne gramschap lucht te geven, te vinden zijn bij die soort van Protestanten en Anglikanen, die aan geen geloof hechten, en onder de Deïsten, zoo niet erger, te rangschikken zijn.

Intusschen is de tegenstand algemeen, en men is er niet eens op bedacht te verheelen, dat de invloed van het Katholicisme wel krachtig moet zijn, dat een geheel land, zoo rijk en zoo magtig, beeft voor een man als Pius, zoo arm en magteloos. Waartoe toch zou het noodig zijn gansch Engeland in rep en roer te zetten voor eene breve, als die breve onbeduidend was, gelijk men haar noemt?

De Anglikanen zien dus in de handeling van Pius iets, dat in plaats van onvermogend te zijn, krachtig is en doodelijk voor hunne kerkinrigting. Zij vergissen zich daarin niet.

Zij weten, dat de Paus in Engeland geen wereldlijke magt zoekt noch uitoefent door zijne breve, en dat hij alzoo noch de souvereine magt van de koningin en de parlementen aantast, noch de anglikaansche Kerk in hare tijdelijke middelen aanrandt. De breve bemoeit zich evenmin met de parlementen, en laat de anglikaansche Kerk als politiek ligchaam ongedeerd het genot van hare politieke en burgerlijke regten, bezittingen en voorregten.

Wat zij dus in de breve vreezen is de geestelijke, de zuivere kerkelijke magt van den Paus.

Men verwijt de breve, dat zij inbreuk maakt op de regten der koningin en der anglikaansche Kerk Die beschuldiging is dubbelzinnig. Zij maakt geen inbreuk op de regten der koningin als dusdanig, noch op de regten der Staatskerk, in zooverre die politiek of burgerlijk zijn; maar zij is in strijd met de geestelijke magt, die de koningin zich aanmatigt, en met het kerkelijk-geestelijk bestaan, waarop de anglikaansche Kerk aanspraak maakt. Doch de [illegible] Kerk heeft altijd het kerkelijk gezag van de koningin en der Engelsche Staatskerk ontkent; zij zou ophouden te bestaan op den dag dat zij ophield in het Anglicanisme de scheuring en dwaalleer te bestrijden. En zoo dikwerf de Paus een vicaris-apostoliek in Engeland aanstelde, zoo dikwerf ook toonde hij dat de anglikaansche Kerk, van haar afgescheurd, opgehouden had een deel der Kerk te zijn. De Paus toont zich derhalve niets meer of minder vijandig tegen de geestelijke magt der anglikaansche Kerk dan vroeger. Hij doet wat hij altijd gedaan heeft, zoolang de scheuring bestaat, hij erkent geene anglikaansche Kerk op het geestelijk terrein.

Men heeft het den Pausen nooit kwalijk genomen in Engeland, dat zij, gelijk hunne roeping en wezen medebrengt, in het Anglikanisme geen kerkelijk gezag erkennen. Hoe komt het derhalve, dat men zulks thans aan Pius IX zoo kwalijk neemt?

Het is omdat de breve van Pius IX de fondamenten wegneemt, waarop de anglikaansche Kerk gebouwd is.

Het Anglikanisme, toen het zich van Rome losmaakte, stelde zich als onafhankelijke Kerk naast Rome, gelijk de Grieksch-gescheidene gedaan had. En hoezeer het aan den eenen kant Rome vijandig was; zoo bragt nogtans de noodzakelijkheid mede, dat men zich met

Rome eenigermate in gemeenschap dacht, om der eenheidswille, die Christus Kerk vordert, en om de aloude traditiën van Engelands Kerk, die door de Pausen was gevormd. Daarom terwijl men door de afscheuring van Rome en de dwaalleer, die men omhelsde, als de ziel uit de Kerk nam, behield men de uiterlijke hierarchie der Kerk met vele thans doel- en nutteloos gewordene gebruiken. Die gebruiken, en die hierarchie waren instellingen van Pausen. Zoo waren de bestaande bisschoppelijke zetels door de bisschoppen van Rome, in hunne pausselijke magt, opgerigt, gewijzigd, verplaatst en bevestigd. En in den pausselijken oorsprong van de bisdommen en andere kerkelijke instellingen, vond men een voorwendsel om zich in gemeenschap met de ééne, algemeene, apostolijke, dat is, katholijke Kerk te beschouwen.

Men heeft derhalve de Pausen, sinds er na de reformatie rust kwam in Engeland, laten begaan in de uitoefening hunner geestelijke magt, zoo lang zij de uiterlijke heirarchie van het Katholicisme in Engeland ongemoeid lieten.

Maar nu Pius IX met zijne geestelijke volmagt, de katholijke Kerk in Engeland reorganiseert, nieuwe bisdommen oprigt, en vroegere kathol ke regten daarmede in strijd, vernietigt; nu neemt Pius IX den grond weg, waarop het geraamte der anglikaansche Kerk rust door de vernietiging van de bestaande aloude bisdommen; zoodat er in het oog van de Katholijke Kerk op dit oogenblik geen bisdom van Kantelberg, of van Londen meer is.

Dat is het eigenlijk wat de anglikaansche Kerk zoo boos maakt, en dat hare gramschap aan waanzin doet grenzen.

Maar dat toont dan ook, hoe men ook met den Paus moge spotten, al sleure men dan ook zijne beeldtenis, op een ezel gezeten, ten spot door Londen's straten, dat zijne geestelijke magt eene kracht bezit, die men wel trotseren en smaden kan, maar toch niet nalaten kan te vreezen, en wat meer is, te erkennen. De Paus is opperhoofd der Kerk, zelfs in 't oog zijner anglikaansche vijanden.

Nieuwe vervolging den Katholijke priesters aangedaan in het kanton Waadt in Zwitserland.

Bij een besluit van den Staatsraad van het kanton Waadt zijn een negental Katholijke geestelijken van dat kanton, van af den 15 November e. k. van hunne geestelijke bediening ontzet. Onder dezelve telt men ook den aan velen onzer lezers gunstig bekenden pastoor van Rolle, de zeer geleerde heer O. Schwertfeger.

Het *Journal de Geneve* verhaalt deze zaak aldus:

»De staatsraad van het kanton Waadt heeft heden een zwaarwigtig besluit genomen, dat te Geneve veel opspraak zal baren; hij heeft geestelijken afgezet, die geweigerd hebben een vaste-mandement af te kondigen, dat opgesteld was door dien raad, om in de Waadtsche kerken der beide belijdenissen te worden afgelezen. Dit besluit treft de pastoors der geoorloofde kapellen zoowel als die der door de constitutie erkende kerken. Zij treft deze allen op twee na, die gespaard zijn, omdat zij zich in bijzondere omstandigheden bevonden. Vanwaar zulk een maatregel in den tijd dien wij beleven? Het zal noodig zijn dit met een paar woorden toe te lichten.

»Reeds in het vorige jaar hadden de pastoors na hunnen bisschop te hebben geraadpleegd, geweigerd het vaste-mandement af te lezen. Waren zij in hun regt? Daar valt niet aan te twijfelen. Men kon hen niet vervolgen omdat zij hunne geestelijke overheid hadden gehoorzaamd, en zulks zooveel te minder omdat het vaste-mandement eene herderlijke vermaning is, welke tot het geestelijk gebied behoort en slechts van het geestelijk gezag kan uitgaan. Wat toch is er in der daad bespottelijker dan dat een Protestantsche staatsraad aan Katholijken voorhoudt welke gevoelens hen moeten bezielen op een vastendag, en op welke wijze zij die moeten uitdrukken! Het eenvoudigst gezond verstand wraakt zulke aanmatigingen; maar de staatsraad, die geen reden wilde verstaan, beschouwde het weigeren der aflezing als eene akte van ongehoorzaamheid, en schorste de weigerachtigen.

»De arme pastoors, die geen raad wisten, bragten hun beklag in en gaven den weg aan de hand, die men behoorde in te slaan om de aflezing van het vaste-mandement in de katholijke kerken mogelijk te maken. Vergeefs. De staatsraad meende reeds veel gedaan te hebben met zich voor de toekomst te verbinden om het door hem opgestelde mandement vóór den vastendag aan de pastoors mede te deelen, opdat zij hem in tijds hunne aanmerkingen over deszelfs inhoud zouden kunnen opgeven.

»Die mededeeling heeft dit jaar plaats gehad; de pastoors hebben kennis gegeven van de wijzigingen, die zij, voor zooveel hunne kerken betrof, in het mandement wenschten gebragt te zien; maar aangezien de staatsraad slechts een gedeelte dier wijzigingen had toegelaten, en het slechts gedeeltelijk gewijzigd mandement eerst laat had teruggezonden, zoo was het gevolg daarvan dat de pastoors niet op nieuw hun beklag konden inleveren, en dat zij zich alzoo geplaatst vonden, tusschen hun geweten van den eenen kant, en het bevel van den staatsraad aan den anderen kant.

»Toen is datgene gebeurd, wat gemakkelijk te voorzien was. Eenige pastoors weigerden het mandement af te lezen; anderen lazen het af, doch met de wijzigingen, welke zij hadden voorgesteld. Op het berigt daarvan, was de gramschap groot bij den staatsraad; de pastoors zijn ten bureele van het departement van binnenlandsche zaken ontboden, waar men hun in afwachting van wat fraaijers, eenige grofheden heeft toegeduwd. Eerst was er sprake van, om, behalve de uitgesproken afzetting, al de geoorloofde kapellen te sluiten; ten slotte heeft men zich bij de afzetting bepaald. Deze maatregel zal de Katholijken van hunne eeredienst berooven, want het is niet denkbaar, dat de afgezette pastoors zullen vervangen worden; maar wat hindert dat den staatsraad? Het was voor hem de hoofdzaak zich te wreken over de miskenning van zijn gezag, hoe groot ook zijn ongelijk was. Wij twijfelen er aan of deze gewelddadigheden hem wel veel zullen baten; een gezag, dat ten strijde trekt tegen de godsdienstige overtuiging, moet eindelijk vallen."

Het Katholicisme in Noord-Amerika.

Het Katholicisme in de Vereenigde Staten van Noord-Amerika neemt eigenlijk zijn aanvang in 1632, ten tijde dat lord Baltimore, aan 't hoofd van eene menigte katholijke landverhuizers, genoodzaakt uit Engeland te vlugten, in Maryland aankwam en er de eerste kerk stichtte, welke even zooveel moedige belijders des geloofs als leden telde. Deze gemeente stond onder de leiding van twee paters Jezuiten, die bij geval aan den marteldood waren ontsnapt. De volkplanting in Maryland werd allengs grooter door de aanwinst van Katholijken, die achtervolgens uit Ierland, Engeland en de verschillende deelen van Duitschland derwaarts kwamen; en zij genoot eenigen tijd lang een gewenschten vrede. Maar den Anglikanen, die de naburige streken bewoonden, gelukte het weldra, binnen in Maryland te dringen en dien vrede te verstoren. Lord Baltimore, die uit eigen middelen den grond van de wilden had gekocht, en van den Koning voor zich en zijne erfgenamen voor altijd het regt van gouverneur der volkplanting verkregen had; hij, die er de eerste bewoners had heengebragt, die er de wilde dieren verjaagd en het land verrijkt had met kostbare plantaadjen, huizen en dorpen — dezelfde Lord Baltimore werd genoodzaakt met zijne zonen de vlugt te nemen, latende er de godsdienst achter, ter prooi aan eene nog gruwelijker vervolging dan in Engeland-zelf. Trouwens zij werd toen der tijd vervolgd in geheel Engelsch Amerika, alwaar alle godsdienstige sekten vrij geduld werden, het jodendom, het mahometisme en zelfs het heidendom niet uitgesloten — doch waar alleen de katholijke Kerk in kluisters lag. Het gelukte eenen erfgenaam van Lord Baltimore het bestuur over Maryland nog eenigen tijd te verkrijgen, doch daarvoor werd hij afvallig van zijn geloof en schond hij zijne duur gezworen eeden. De wetten, waarbij de Katholijken in Engeland van hunne burgerregten beroofd werden, waren ook van kracht in de Amerikaansche koloniën, waar onverantwoordelijke agenten derzelve toepasten met de grootste willekeur en met eene strengheid, die zelfs in het moederland ongehoord was.

Die staat van zaken duurde voort tot over de helft der vorige eeuw. Op dat tijdstip verkondigden de vertegenwoordigers der verschillende Staten, wars van zoo veel verdrukking, ten spijt van Engeland, de vrijheid van godsdienst voor alle Amerikanen, van welke gezindheid ook, en de vrije uitoefening van alle christelijke eerediensten, welke ook hun vorm mogt wezen.

De algeheele vrijverklaring der Vereenigde Staten van Noord-Amerika, die plegtig geschiedde in 1776, bekrachtigde op de duurzaamste wijze voor de Katholijken de vrijheid om hunne godsdienst uit te oefenen en voort te planten, en maakte hen onafhankelijk van allen invloed buiten hen zoo van de protestantsche secten, als van de regering.

Tot op dat tijdstip was de katholijke godsdienst in de Vereenigde Staten van Noord-Amerika wel verre van zich uit te breiden, en telde aldaar slechts weinig belijders; maar van dat oogenblik af aan, begon zij in kracht te winnen, en zich met eene dagelijks toenemende snelheid voort te planten. De geloovigen schiepen weder moed, en hunne herders verdubbelden hun ijver.

De missionarissen snelden van alle kanten derwaarts, van Canada, van Ierland, van Frankrijk en van Italie. Het aantal bekeeringen bleef echter voortdurend buiten alle verhouding met de weinige geestelijken. Maryland werd het middelpunt der Katholiciteit in de Vereenigde Staten, en in 1800 werd Baltimore tot een bisschoppelijken zetel verheven. Nog andere diocesen werden achtervolgens opgerigt.

Thans is het grondgebied der Vereenigde Staten verdeeld in drie aartsbisdommen, t. w. Baltimore, New-York en Saint-Louis, en 27 bisdommen; in het geheel dus in dertig diocesen, t. w.

Baltimore	met	100,000	Katholijken
New-Orleans	»	170,000	»
Louis-Ville	»	35,000	»
Boston	»	»	»
Philadelphia	»	165,000	»
New-York	»	200,000	»
Charleston	»	7,300	»
Richmond	»	10,000	»
Cincinnati	»	75,000	»
Saint Louis	»	»	»
Mobile	»	»	»
Detroit	»	75,000	»
Vincennes	»	45,000	»
Dubuque	»	7,000	»
Nashville	»	3,000	»
Natchez	»	7,000	»
Pittsburg	»	40,000	»
Little-Rock	»	»	»
Chiago	»	53,000	»
Hartford	»	20,000	»
Milwaokee	»	65,000	»
Oregon-City	»	»	»
Nesqualy	»	»	»
Walla-Walla	»	»	»
Fort Hall	»	»	»
Colville	»	»	»
Albany	»	65,000	»
Galveston	»	»	»
Cleveland	»	26,000	»
Buffalo	»	65,000	»

(Op dezen Staat, getrokken uit de *Catholic Almanach* voor 1850, ontbreken de opgaven der bevolking van de bisdommen Boston, Saint-Louis, Mobile, enz., welke tijdens de uitgave van het jaarboek nog niet waren ingekomen. Men mag dus veilig aannemen dat getal der Katholijken in de Vereenigde Staten veilig kan worden geraamd op 2 millioen zielen.)

Het aantal priesters in de Vereenigde Staten bedraagt thans, zonder inbegrip van Californië en Nieuw-Mexico, ongeveer 1080; dat der kerken wordt begroot op meer dan 1070, met ongeveer 600 kapellen. Bovendien vindt men er thans 29 seminarien, 17 collegien, 91 meisjesscholen; het getal geestelijke mannen-orden en congregatiën, die er gevestigd zijn, bedraagt 19, t. w. Benedictijnen, Dominikanen, Augustijnen, Franciskanen, de orde van Premonstreit, Jezuiten, Lazaristen, Sulpicianen, Redemptoristen, Trappisten, Oblaten, Kruisdragers, de Congregatie van het H. Bloed, de Broeders der christelijke leer, de Broeders van den H. Franciscus, de Broeders der christelijke scholen, de Broeders van den H. Patricius, de christelijke broeders van het genootschap van Maria, en de Broeders van het H. Kruis.

Zoo zijn er ook 18 geestelijke vrouwen-orden en congregatiën, t. w. de Karmelitessen, de Dominicanessen, de Ursulinen, de Visitandinen, de Zusters van Liefde (van den H. Joseph), die genaamd van Nazareth, die van den H. Vincentius a Paulo, de Zusters van den Goeden Herder, de religieusen van het H. Hart; de Zusters van Lorette, de Zusters genaamd de la Providence, de Zusters van Liefde genaamd der Allerzaligste Maagd, de Zusters van het H. Kruis; de Zusters van het H. Bloed, en de Zusters van het Onbevlekte Hart van Maria.

Het aantal bekeeringen is vooral merkwaardig onder de ware Anglo Amerikanen, onder welke er velen zijn die het hun door God geschonken vermogen mildelijk aanwenden tot het bouwen van kerken en het stichten van katholijke instellingen van liefdadigheid. Schier dagelijks, en vooral op groote kerkelijke feesten, ziet men een aantal volwassen Protestanten tot den schoot der Kerk terugkeeren; en het is mede geen vreemd verschijnsel, dat men aanzienlijke en om hunne geleerdheid en talenten wijd beroemde predikanten den moed zien bezitten het Katholicisme te omhelzen, en hun overgang openlijk te verdedigen. Eene zoodanige bekeering had vóór eenige maanden te New-York plaats en bragt er de gansche stad in opschudding. De Eerw. Browson werd gehouden voor den bekwaamsten en sierlijksten schrijver van Amerika; thans na zijne bekeering, strekken zijne godsdienstige werken tot groot sieraad van de Engelsche letterkunde en zijn tevens magtige wapenen ter verdediging der katholijke godsdienst. De Hoogw. en volijverige Aartsbisschop van Baltimore, was in het Protestantisme opgevoed, en onder de bekwaamste, de ijverigste der tegenwoordige priesters van Noord Amerika telt men er velen die vroeger Protestanten, ja zelfs leeraars dier gezindheid waren.

De slotsom van dit alles is, dat een heerlijk verschiet is geopend vóór de Katholijke Kerk in de Vereenigde Staten, alwaar de bevolking, onder een waarlijk vrijzinnig bestuur, dat aan alle godsdienstige gezindheden de geheele vrijheid verleent, zich den zegen ten volle waardig toont, dien de algoede God over dat land geli…

uit te storten. Die zegen blijkt trouwens ten duidelijkste uit de onderstaande *tabel*, aanwijzende den verbazenden voortgang der Katholijke godsdienst in de Vereenigde Staten sinds het jaar 1808.

Jaren.	Diocesen.	Bisschoppen.	Priesters.	Kerken.	Kapellen.	Seminarien.	Collegien.	Meisjes-scholen.
1808	1	2	68	80	»	2	2	2
1830	11	10	232	230	»	9	8	20
1840	16	17	483	454	358	13	12	47
1841	16	17	528	512	394	14	13	49
1842	16	21	541	541	470	17	13	48
1843	16	18	561	560	475	18	14	48
1844	21	17	617	611	461	19	15	48
1845	21	25	683	675	592	22	15	63
1846	21	25	737	740	560	22	15	63
1847	26	26	834	812	577	22	14	66
1848	30	27	890	967	572	22	16	74
1849	30	26	1000	966	560	25	17	86
1850	30	27	1080	1073	»	29	17	91

De heden van Berlijn ontvangen berigten doen de hoop op het behoud van den vrede verzwakken. De zaken nemen eene dreigende houding aan.

Bij den minister van finantien is, onder het postmerk *Enkhuizen*, van den 3den dezer, in verschillende waarden, ontvangen eene som van *f* 16,43½, welke de onbekende inzender verklaard heeft nog ter zake van successie-regten aan de schatkist verschuldigd te zijn.

's GRAVENHAGE, 7 November. Z. M. de koning, die gisteren morgen ten ruim zes uren uit de residentie is vertrokken om een bezoek bij H. M. de Koningin moeder te Soestdijk af te leggen, is bereids heden nacht van daar terug gekeerd.

Men verzekert dat Z. M. zich den 15 dezer voor eenige dagen naar het Loo zal begeven.

— H. M. de Koningin heeft dezer dagen voor de loterij ten behoeve der armen-kinderenbewaarschool, te Medemblik, een prachtig geschenk gezonden.

— Eergisteren, Dingsdag is er eene buitengewone zitting van den ministerraad gehouden.

— De afdeelingen van de Tweede Kamer der Staten-Generaal zullen morgen het onderzoek voortzetten over de ontwerpen van wet, uitmakende de staatsbegrooting voor den jare 1851. Dat onderzoek zal waarschijnlijk deze week ten einde loopen. Men verneemt, dat er ook, ten opzigte van het departement van koloniën, zeer belangrijke bedenkingen gemaakt en vele gewigtige beschouwingen in het midden gebragt zijn.

— De commissie uit de algemeene armenvergadering te 's Gravenhage, belast met het verschaffen van arbeid aan behoeftigen, heeft bekend gemaakt, dat de aardappelen, geteeld op de door behoeftigen afgegraven duingronden, zijn verkocht en hebben opgeleverd de som van *f* 1705,25. De commissie meent, bij het intreden van den winter, de aandacht van hare medeburgers op deze inrigting te mogen vestigen, en te herinneren, dat gedurende de maanden Januarij, Februarij en Maart door haar werk is verschaft aan ongeveer *honderd* personen, die in andere jaren werden bedeeld.

— Den 15 dezer zal voor het Provinciaal Geregtshof in Zuidholland behandeld worden de zaak van J. W. Gerritsen, die beschuldigd wordt van in Belgie gepleegde valschheid in onderhandsch geschrift.

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

FRANKRIJK.

PARIJS, 6 Nov. Er is inderdaad niets veranderlijker dan onze tegenwoordige politieke toestand; en het zal weldra noodig worden om van de vriendschapsbetrekkingen tusschen den President der Republiek en generaal Changarnier dagelijks een bulletin uit te geven, door beide staatsmannen onderteekend, zoo men de hoogte van der staatkundige thermometer wil waarnemen. Gisteren liep ter beurze het gerucht, dat de President der Republiek een diner gaf en dat gen. Changarnier er niet bij tegenwoordig was; meer was er niet noodig om de rente terstond 25 centimes te doen dalen. Indien zulk eene onbeduidende zaak eene vredebreuk moet aankondigen, waar zal het dan met de rente heen, zoo die vrede, die gisteren zoo bepaald en zoo innig gesloten scheen, eens werkelijk weder werd verbroken?

Eenige dagbladen spreken alweder van een ophanden zijnde konflikt; andere zeggen dat er niets van waar is. Hoe het ook zij, het wordt tijd, dat de Vergadering aanstaanden Maandag hare zitting opent, opdat de berigten iets degelijkers mogen opleveren dan al die personeele haarkloverijen.

— Gen. Changarnier heeft den gen. Carrelet als opvolger van gen. Neumayer bij eene dagorder geïnstalleerd. »Deze beschikking ter kennis van de troepen brengende," zoo besluit dit stuk, »twijfelt de opperbevelhebber er niet aan, dat gen. Carrelet bij de korpsen zijner divisie den geest van orde, krijgstucht en trouw zal weten te handhaven, die de kracht van het leger van Parijs uitmaakt, en dat hij op het voorbeeld zijns voorgangers, de volledige uitvoering der militaire reglementen op alle punten zal weten te verzekeren."

— Volgens de *Patrie* had de President der Republiek de boodschap afgewerkt, die hij bij de Wetgevende Vergadering zal inzenden. Reeds zou zij aan den ministerraad medegedeeld zijn.

— Er is veel spraak van het ontbinden van de bonapartistische vereeniging *Dix Decembre*. Indien die vereeniging gevaarlijk is, dan baart het verwondering dat men haar niet reeds lang heeft ontbonden.

— Er zijn reeds zeer vele leden der Wetgevende Vergadering te Parijs aangekomen. Ook de heer de Broglie is terug.

— Bij de verkiezingen voor den stedelijken raad van Massecube (Gers) hebben de kandidaten der ordelievende partij de overwinning behaald.

— Men leest in het *Bulletin de Paris*:

»Men verzekerde heden dat de leening (van 10 millioen franken) door Mazzini geopend, zou volgeteekend zijn door leden van de Anglikaansche geestelijkheid." (?)

— Op den Noorder-spoorweg zijn een goederen- en een passagiers trein tegen elkander gestoomd; vier passagiers hebben daarbij het leven verloren en nog eenige anderen werden gekwetst.

— Onder hoofdredactie van Xavier Durieu zal hier binnen kort een nieuw blad verschijnen, *le Tribun du Peuple*. De borgtogt is gisteren reeds gestort. Ledru Rollin is een der medewerkers, en zal wekelijks een brief uit Londen overzenden.

— Volgens gunstige berigten uit Konstantinopel ontvangen, zou het H. graf voortaan onder onmiddellijke bescherming van Frankrijk komen. De grafsteden van Godfried van Bouillon en van zijn broeder Boudewijn zullen hersteld worden.

MADRID, 1 Nov. De kamer van afgevaardigden heeft zich heden bezig gehouden met de zamenstelling van de bureaux. Alle benoemde leden behooren tot de ministerieële partij. 153 volksvertegenwoordigers namen deel aan deze zitting.

De heer Mayans is met 143 stemmen tot president verkozen.

— De *Epoca* merkt op, dat de troonrede geen gewag maakt van het tarief; het blad maakt daaruit op, dat de regering in deze zitting daarover geen belangrijken maatregel zal voorstellen.

— Gisteren is het Montemolinistische dagblad *La Esperanza* in beslag genomen.

— Men zegt, dat Portugal de goede diensten van Spanje heeft ingeroepen, om zijn geschil met Engeland te vereffenen, en daarover reeds eenige conferentiën met den Engelschen gezant gehouden zijn.

— Prinses Clementine van Orleans wordt te Sevilla verwacht.

ENGELAND.

LONDEN, 6 November. H. M. en prins Albert hebben zich naar Claremont begeven, om aan de familie Orleans een bezoek te brengen.

— Sir R. M. Rolfe is officieel benoemd tot vice-kanselier van Engeland.

— Gisteren werd in vele kerken, ook in de St Pauluskerk, predikatie gehouden, ter viering van den gedenkdag van het ontdekken van het voorgewende buskruidverraad. Hieruit werd aanleiding genomen om weder heftig los te gaan op de Katholijken, en op de zoo gevreesde pausselijke breve.

De opgewondenheid van de leeraars der Anglikaansche kerk begint naar buiten te werken. De demonstratien vermenigvuldigen zich in alle oorden des lands; en van allerwege wordt het volk opgeruid tot het teekenen van petitien tegen den vermeenden aanval van den Paus op de regten van Kerk en Staat. Zelfs zijn er hier en daar gebeden uitgeschreven tegen de katholijke propaganda. Dit alles blijft evenwel nog binnen de palen der wettelijkheid en betamelijkheid. Maar hoogst onbetamelijk was de demonstratie, die het gemeen van de City dezer hoofdstad zich gisteren middag veroorloofde op de openbare straat; en even laag als verachtelijk is de oogluiking zoo der Londensche politie, die dit schandaal toeliet, als het genoegen dat veel hooggeplaatste Protestanten daarin hebben laten blijken.

Die demonstratie was een optogt van straatjongens, waarvan er een op een ezel gezeten was, getooid in pausselijk gewaad, en met een opschrift »een wijs man." (*A wise-man*) Ook de ezel droeg zulk een opschrift op zijn achterste. Een troep baldadige jongens als koorknapen gekleed, met een trommelslager aan het hoofd, begeleidde die maskerade, welke op de beurs en aan de woningen van vele aanzienlijken drinkgeld ontving, als een blijk van het genoegen dat het volwassen publiek in deze laffe vertooning smaakte.

DUITSCHLAND.

KEULEN, 7 Nov. In Wurtemberg worden al de verlofgangers onder de wapenen geroepen en het leger staat op het punt van mobiel gemaakt te worden. Hetzelve zal zich weldra naar de Mein en Rijnstreken begeven, en door Oostenrijksche troepen vervangen worden. In Stuttgart brengt men dezen maatregel in verband met de houding der constitueerende vergadering, die, naar men weet, van de ministers rekenschap zal vragen, wegens de uitgaven, die het mobiel maken des legers na zich moet slepen, en waartoe de regering eergisteren een buitengewoon krediet van 300,000 gl. heeft aangevraagd, waarover eene commissie den 6den dezer rapport zal uitbrengen.

— Men schrijft uit Frankfort 5 November. De Pruissische troepen, die gisteren onze stad gepasseerd zijn, hebben den weg naar het Nassausche ingeslagen, waar zij voorloopig kantonneren zullen.

— Te Bockenheim (provincie Hanau) is thans ook de staat van beleg afgekondigd, en aan de burgerweer gelast, de wapens af te leggen. De 150 man sterke Keurhessische bezetting, zou door Beijerschen vervangen worden.

BERLIJN, 6 Nov. Het ministerie heeft in zijne huidige zitting, welke op het beslissende oogenblik ook door Z. M. den Koning werd bijgewoond, het besluit genomen, om het gezamentlijke Pruissische leger, met inbegrip van de Landweer, mobiel te maken. Nog gisteren had onze regering per telegraaf naar Frankfort den eisch opgezonden, om het verder voortzetten der militaire interventie in Keurhessen te staken; maar ofschoon Graaf Thurn geneigd was hieraan te voldoen, zoo gelukte het nogthans den minister Hassenflug, in den Frankforter Bondsdag eene meerderheid tot het voortzetten der militaire maatregelen te erlangen. Hierop is aan generaal v. d. Groben het bevel toegezonden, voor het vervolg slechts naar militaire inzigten te handelen.

— De Pruissische minister-president, graaf Brandenburg, is na korte ongesteldheid, op 6 November, des middags ten 4 ure, overleden.

— Eene telegrafische depêche uit Weenen van 5 November meldt, dat het Oostenrijksche leger in het Vorarlgebergte de grenzen heeft overschreden.

— De *Staats-Anz.* deelt het koninklijk patent mede, waarbij de Kamers tegen 21 dezer te Berlijn worden bijeengeroepen.

WEENEN, 5 November. Het nieuwe toltarief is thans definitief vastgesteld, doch zal vóór de publicatie aan de kamers van koophandel ter beoordeeling gezonden worden.

ITALIE.

De nieuwe wetsbepalingen op de patenten, waarbij aan alle kooplieden en neringdoenden eene buitengewone vrij zware belasting wordt opgelegd, moet te Rome eenige gisting hebben doen ontstaan.

De *Armonia* (van Turijn) berigt dat het hof van appèl te Casal, in Piemont, zou uitgenoodigd zijn om de zelfde onbillijke regtspleging, die reeds tegen twee aartsbisschoppen gebezigd is, ook aan te wenden tegen Mgr. Manqui.

De regering heeft zekeren heer de Salmour naar Savoije afgevaardigd, ten einde de gemoederen der bevolking te polsen, of ze misschien op meerdere vervolgingen van de Kerk voor te bereiden.

De half-officieele *Resorgimento* weerspreekt ten stelligste het bespottelijk gerucht, alsof het hof van Turijn eene excommunicatie-bulle uit Rome had ontvangen.

De *Statuto* van Florence berigt, op grond eener bijzondere correspondentie, dat het 8ste Oostenrijksche armeekorps in Italie order heeft bekomen, om zich naar Duitschland op marsch te begeven.

Tusschen Frankrijk en Toskane is een postverdrag tot stand gekomen; andere staten, voornamelijk Oostenrijk, zijn tot dit verdrag toegetreden.

BELGIE.

BRUSSEL, 7 November. Men verneemt dat het ministerie van binnenlandsche zaken, ingevolge art 8 der wet op het middelbaar onderwijs, aan de bisschoppen om hunne *medewerking* verzocht heeft tot het geven van godsdienstig onderwijs in de athenea, collegiën en middelbare scholen van den Staat.

STADSNIEUWS.

BURGERLIJKE STAND.

AMSTERDAM, 8 November.

ONDERTROUWD (7 Nov.): G. Schiele met A. Gerrebrands.

GETROUWD (7 Nov.): A. Post met Henrietta Bekker. - P. J. Dekking met C. J. M. S. Vos. - Y. Kool met E. Hamel.

BEVALLEN (7 Nov.): M. C. Reynvaan, geb. van de Poll.

OVERLEDEN (3 Nov.): H. Caper, 66 j. — (4 Nov.): E. C. Londonck, 54 j.

HANDELSBERIGTEN.

AMSTERDAM, 8 November.

GRAANMARKT.

Tarwe in een doen: 128 ℔ Rijn f 242.
De overige Granen zonder handel.

Koolzaad. Polder 53 £. Op 9 vaten Olie in Nov. 59 £. *Raapolie* op 6/w. f 36⅛; Vliegend f 35⅛, ¼; 1°. Mei ek f 35⅝; Dec. f 35⅜ *Lijnolie* op 6/w. f 35½; Vliegend f 34½; April f 33½.. *Hennep- olie* op 6/w. f 38; Vliegend f 37

SCHIEDAM, 7 Nov. Rogge 148/2 ℔ Koers. f 175 6 w. — Gerst. 130/2 ℔ Koers. f 138 kont. — Moutwijn per Ned. vat zonder fust f 11,00; Jenever f 14,50, Amst Proef f 15,75, zonder de belasting.

LONDEN, 6 Nov, RUWE SUIKER. De houders zijn ferm en brengen niets in veiling, De prijzen sonteneren zich goed in W. I. soorten. Heden zijn 590 vaten en tiercsjes gedaan. *Vreemde.* Er was meer lust tot handel. in sommige gevallen is met een kleine avans gerealiseerd. 3000 kisten blond Havana bedongen 41 a 43 s.

KOFFIJ. Ferm en weinig aangeboden. Zonder prijsverhooging is in plantagie-Ceylan vrij wat omgezet; goed ord. native wordt genoteerd tot 55 s.; 200 balen Mysore gingen in veiling tot volle prijzen van 45 s. 6 d. a 50 s. 6 d. voor ord. a goed ord.

PRIJS-COURANT DER EFFECTEN.

		7 NOV. 4½ u. gebl	8 NOV. 4½ u.		gebl.
NEDERL., Werkel Sch à	2½ pCt.	56⅜	55	55⅝	55¼
Dito Dito	3	67⅛	65¼	65½	65¼
Dito Dito	4	87¾	86¼	8 ¼	86⅝
Dito Obligatien O. I	4	87	85¼	85¾	
Amortis. Syndic.	3½	88	87	87½	
Handel-Maatschappij	4½	1 5½	111	115½	112
Aand. Rijn-Spoorweg		90⅞			
Aand. Holl. S. M.					
Obligatien					
BELGIE, Obligatien 1844		85			
Cert. bij de Belg. Bank.	2½				
Dito bij Rotsch. en Volksv		46 13/16	45½	46	
FRANKRIJK, Obligatien	3	53	52	5.½	52
SPANJE bij *Ardoin* £ 85	5	13¼	12 13/16	12 15/16	12 13/16
Dito Dito 510		13 7/16	13	13 3/16	13
Dito Onbep. Stukken		12⅞	12½	12¾	
Dito	3	38¾	38½		
Dito Binnenl. 2400 P.		33¾	32 13/16	33 3/16	33
Coup. *Ardoins*		8 11/16	8¾	8 9/16	
Passive					
Fransche Uitgest.					
PORTUGAL te Londen 5 pCt. nu	4		35		
Dito Dito		35½	34⅝	34¼	
RUSL. bij *Hope* 1798 en 1816	5	104¾	104		
Dito dito 1828 en 1829		104⅜	103⅝	103¾	
Cert. bij d°. 1831 en 1833		95	93¾	94¼	
Dito	4½	94⅞	93	93½	
Dito bij *Hope*	4	87⅜	86¼	87	
Dito bij *Stieglitz en C°.*			86	86¼	
Dito bij .d. 5de Série	4		86		
Cert. te Hamburg	5				
Inschrijving in Assignat.	6				
Cert. van dito		65¼			
POLEN, Aand. à fl. 500	f				
Dito met Lot. 300					
AMERIKA, Bank-Actiën					
PRUISSEN, Aand met Lot. R. 50	f				
OOSTENRIJK, Metalliek	5 pCt.	75¼	72¼	73	
Dito Nieuwe	2½	40 1/16	38½	39¼	38⅝
Dito Nieuwe	5	79⅞	77½	79¼	77¼
Ween. Bank bij *Goll en C°.*		81			
Dito	4				
Aand. met Loting fl. 500	f				
Nieuwe dito 250					
NAPELS, Cert. *Lam en Bouwer*	5 pCt.				
BRAZILIE te Londen 1824	5	90¾			
Dito Leening 1843	5	88	87½		
Dito £ 200					
PERU			78		
MEXICO	5		29		
VENEZUELA 6 pCt. nu	4		32¼		
NEW GRENADA 6 pCt nu	1½	18⅛			
ECUADOR		3 1/16			
Coup. Ecuador	f				
Grieken					

Polen, Cert. 4 pCt. 73¾.

Onze fondsenmarkt verkeerde heden in eene zeer ongunstige stemming en waren, zoo Binnenl. als Buitenl., alle aanmerkelijk lager dan gisteren, voornamentlijk Oostenrijksche welke ruim 2 pCt. minder waren. Men schrijft deze algemeene daling toe, aan de ongunstige tijdingen uit Berlijn wegens het mobiel verklaren des Pruissischen legers.

Koers van het Geld: Beleening 2½ pc., Prolongatie 3 pc., Disconto 2 pc.

Wisselkoers.

2/m. Parijs 56⅛ Zigt Parijs 56½, 2/m. Londen 11,77½; Zigt Londen 11,85; 2/m. Hamburg 34 11/16; Zigt Hamburg 35⅛; 3/m. Lissabon 42; 3/m. Porto 42; 2/m. Petersburg 1,84½.

BUITENLANDSCHE BEURZEN.

ANTWERPEN, 7 Nov. Belg. leen. 2½ pc. 49¼; 5 pc. 97⅛; 1840, 5 pc. 98¾; Spanje Ard. 5 pc. 13 1/16; Binnenl. 3 pc. 33¾; Coupons —; Rom. Leening 76¼.

WEENEN, 5 Nov. Met. 2½ pc. —; 4 pc. —; 4½ pc 82⅛; 5 pc. 93¾; Bank-Actien 1158; Lot. fl. 500, —; id. fl. 300, 116½.

BERLIJN, 6 Nov. Schuldbr. 3½ pc. 83¾; Loten 116½; Rusl. Stiegl. 4 pc. —; Pools. 4 pc. 79¼; Loten fl. 200 95¼ id fl. 300 140; id. fl. 500 82.

HAMBURG, 5 Nov. Rusl. Eng. Leen. 103¼; Stiegl. 4 pc. 87¼; Spanje, Ard. 5 pc. 13; Binnenl. 3 pc. 31¼.

FRANKFORT, 5 Nov. Met. 5 pc. 77¾; 4 pc. 60½; 2½ pc. 41¼; Bank-Actien 1148; Darmst. Loten fl. 50 77¾; id. fl. 25 27⅝; Badensche Loten fl. 50 52¼; id. fl. 35, 31⅜; Nassausche 25¾; Holl. 2½ pc. 56⅛; Werk. Sch. 4 pc. 87½; Sijndic. 3½ pc. 87¾.

NIEUWSTIJDINGEN, BETREFFENDE INTRESTBETALINGEN, UITLOTINGEN, GELDLEENINGEN, ENZ.

PRIJZEN VAN COUPONS EN LOSBARE OBLIGATIEN.

Metalliek	f 24,80 a —		Pruissische	f 34¼	a —
Napelsche	—,—	„ —	Spaansche	—,—	„ —
Div. in £St.	11,72½	„ —	Hamb. Russ.	36⅛	„ —
Eng. Russen	—,—	„ —	Russ. in Z. R.	36¾	„ —
Fransche	56⅛	„ —	„ Pap. „	—,—	„ —
Belgische	56⅛	„ —	Pools. in Fl.	27⅝	„ —

Van Vloten en de Gijselaar c. s., hoofd-directeuren van een administratie-kantoor op Russische Fondsen, hebben bekend gemaakt, dat van heden af, ten kantore van de Associatie-Cassa, zullen worden betaald, de coupons der door dezelve administratie uitgegeven certificaten, verschenen geweest 1 Julij 1850, en wel: de coupons der certificaten 6 pCt. in assignaten met f 16,11, idem der certificaten 6 pCt. in zilver met f 28,20

SCHEEPSTIJDINGEN.

BINNENGEKOMEN:

TEXEL, 7 Nov P Verschuur, Henricus Gerardus, Batavia. - J. Edwards, Catharine, New-York. - H. Haack, Oberon, Malaga. - O. E. Smith, Diana, (s.) Londen - R. Williams, Roscommon, id - C. G Everts, Schnelle, Newcastle. - P. Scott, Albatros, Sunderland.

HELVOET, 7 Nov. W Smith, Apollo, (s.) Londen. - C Alcock, Admiraal Windham, Guernsey - J. Cross, Clara, Hull — Gisteren nog: H. Bertman, Catharine Auguste, New-York. - J Johns, Sophia, Liverpool.

UITGEZEILD:

TEXEL, 7 Nov. J. Hayes, Lord John Russell, (s.) Londen. - T. Colyer, Magnet, (s.) id. - G Towler, Prince, (s.) Hull.

HELVOET, 7 Nov. J. Mouthaan, Admiraal Ver-Huell, (s.) Havre. - G. Oliver, Norfolk, (s.) Yarmouth. — Gisteren nog: R. Stranack, Rhine, (s.) Londen.

GEPRAAIDE SCHEPEN.

Den 29sten September op 13° N. Breedte. 27° W. L. Castor, Kapt. Noodt, van Amsterdam n. Batavia.

Kapt. Verschuur, van Batavia in Texel binnen, rapporteert gepraaid te hebben: den 19den Sept. op 1° 35′ Z. Br 19° 30′ W. L. Dionysia Catharina, Kapt. Arenspoot, van Amst. n. Bat.

RIVIER-VAART.

AMSTERDAM, 8 November in lading naar:

Keulen	H. J. Wilson, Colln N°. 10.
„	J. Itschert, Frederica.
Manheim	C. Neff, Ocean.
Duisburg	H. Kamps, Vlijt en Hoop.
Straatsburg	C. Windolff, Frankfort N°. 14.
Mainz	F. Boumans, Jonge Pauline.
Frankfort en *Coblentz*	J. Itschert, Frankfort N°. 2.
Ludwigh. en *Heilbron*	O. Meyer, Vrouw Johanna.
Dusseldorp, Neus en *Urdingen*	F. W. Jansen, Anna Wilhelmina.
Maastricht	H. v. d. Wiele, Op Hoop van Zegen.
Venlo en *Roermond*	J. van Alem Jz., Harmonie (Be L. de Rijk en Comp.)
Tiel	F. den Hartog, de Vr. Catharina.
s Hertogenbosch en *Maastricht*	A. Maas, Pz. de Vrouw Maria. Slu 9 November.

AMSTERDAM, 7 November vertrokken naar:

Dusseldorp, Neus en *Urdingen*	F. Henke, Goede Gunst.
Keulen	J. Kamps, Colln N°. 17.
Maastricht	J. Hendrik, de Christina Johanna.

KEULEN, 7 November in lading naar:

Amsterdam	Kapt. Kalfs	Köln N°.	2.
Rotterdam	„ Könen	„ „	19.

Rijnhoogte KEULEN 7 Nov. 7 vt. 7½ dm.

PUBLIEKE VERKOOPING VAN HUIZEN IN HET O. Z. HEEREN-LOGEMENT,

Op Maandag 11 November, 's avonds ten vijf ure

N°. 1. Een Huis, Tuin en Erve, Prinsengracht, N°. 780.
2. Een Huis, Achterhuis en Erve, Haarlemmerdijk, N°. 5
3. Een Huis, Tuin en Erve, Kerkstraat, N°. 435.
4. Een dito, Keizersgracht, N°. 4718.
5. Een Huis, Achterhuis en Erve, O. Z. Voorburgwal, N°. 110
6. Een dito, Appelmarkt, N°. 3930.
7. Een dito, Warmoesstraat, N°. 304.
8. Een Achterhuis, Tuin en Erve, Bloemmarkt, N°. 3309. } te zamen in slag.
9. Een Pakhuis en Erve, N. Z. Achterburgwal, N°. 5533. }
10. Een Huis en Erve, Kloveniersburgwal, N°. 3769.
11. Eene Warmoezierderij, Woonhuis, enz, Banne van Sloterdijk, aan de Molenwatering, N°. 368.
12 Een Huis, Achterhuis en Erve, O. Z. Achterburgwal, N°. 1447
13. Een Huis en Erve, Weesperstraat, N°. 1669.
14 Een Huis, Achterhuis en Erve, Damrak, N°. 1650.
15. Een Huis en Erve, Prinsengracht, N°. 2931.
16. Een dito, Amstelgracht, N°. 4017.
17. Een dito, Kalkmarkt, N°. 2889.
18. Een dito, Kerkstraat, N°. 5585.
19. Een dito, Oostenburger Voorstraat, N°. 1006
20. Een dito, Tweede Boomdwarsstraat, N°. 3297.
21. Een dito, Utrechtsche Dwarsstraat, N°. 6297

ADVERTENTIEN.

Iets over de onlangs gehoudene Provinciale Verkiezingen in het Hoofd-Kiesdistrikt Amersfoort.

Te Amsterdam, bij C. L. VAN LANGENHUYSEN en verder alom. Prijs 20 Cents.

De *algemeene* belangstelling, waarmede deze brochure is ontvangen, en eene *herdruk* derzelve noodzakelijk maakt, bewijst, dat het niet zoodanig *prulschrift* is en geene onverdraagzaamheid predikt, zoo als de leden van het *geheime* Genootschap PHYLACTERION te Amersfoort het publiek hebben willen diets maken. Hetzelve is *enkel* gerigt tegen de *geheime Machinatien* van dat door *elk* regtschapen burger, van welke gezindheid ook, *verfoeid* Genootschap, die daarin met bezadigdheid doch naar waarheid worden ontmaskerd. (654)

(588) De Boekhandelaar G. B. VAN GOOR te Gouda, heeft uitgegeven en alom verkrijgbaar gesteld:

De 1e. — 6e. Aflevering eener

TWEEDE VERMEERDERDE EN VERBETERDE UITGAVE VAN

GIRARDIN'S

SCHEIKUNDE VOOR DEN BESCHAAFDEN STAND EN HET FABRIJKWEZEN.

Met 200 tusschen den tekst geplaatste Houtsnêe-Figuren. Het geheel zal compleet zijn in 2 Deelen, of 8 à 9 Afl. Elke Afl. zal tegen den zeer geringen prijs van f 1 aan de Inteekenaars worden afgeleverd.

Beter dan vroeger zal de Fabrikant, de Handwerksman, ieder, die tot 's volks Industrie in betrekking staat hier een Scheikundigen Gids vinden, die hem den weg wijst en voorlicht bij ieder verschijnsel, dat zich in zijn bedrijf voor hem opdoet. Ingelicht omtrent den aard der grondstoffen, die hij bewerkt; bekend gemaakt met de schoone wetten, aan welke de natuur gehoorzaamt, zal ieder Werkman als van zelf tot de oorzaak en het resultaat van zijn bedrijf worden opgeleid. Door verstandige overtuiging bestuurd, zal geene verouderde gewoonte hem langer in boeijen knellen; de reuzenschreden, die tot op de jongst verloopen jaren door onze naburen op den weg der Industrie zijn gedaan en waarmede hij hier wordt bekend gemaakt, zullen zijne eerzucht opwekken, en zijn welbegrepen eigenbelang zal hem een spoorslag wezen, om ook voor zichzelve, de baan te openen en daarop voordeel en roem te behalen.

En debiteert mede met succes:

J. KRAMERS Jz.

GEOGRAPHISCH-STATISTISCH-HISTORISCH HANDBOEK,

of Beschrijving van het wetenswaardigste uit de Natuur en Geschiedenis der Aarde en hare Bewoners

UIT DE BESTE EN NIEUWSTE BRONNEN ZAMENGESTELD.

2 Deelen, in 2 nette geprest Linnen Banden, met Vergulden Rugtitel f 17.50, Id. Ingenaaid f 16.

De Uitgever heeft 4 Aflever. aan het werk toegevoegd, zonder dat de Prijs daardoor verhoogd is. Het Werk beslaat 1500 bladzijden compressen, maar duidelijken druk. Op elke Bladzijde staat viermaal meer dan op eene bladzijde van gewonen druk. Het is voorzien van TWEE uitslaande **PLATEN** en een allernitvoerigst **REGISTER**, dat de bruikbaarheid van dit **HANDBOEK** zeer vermeerdert.

De *Gids*, de *Boekzaal*, de *Tijd*, het *Leeskabinet*, de *Globe*, het *Handelsblad*, de *Amsterdamsche Courant* en de *Nordischer Telegraph*, bevelen dit voortreffelijk Werk om het zeerst hunnen Lezers aan.

Te Amsterdam bij C. L. VAN LANGENHUYSEN, Drukker en Uitgever.